

Pääkirjoitus

Keväinen tervehdys Helsingin yliopistosta

Istun Siltavuorenpenkereen työhuoneessani ja katson yli Töölönlahden. On vietetty tasa-arvon ja Minna Canthin päivää. Minna Canth eli merkittävän elämän 1800-luvun loppupuoliskolla ja totesi jo lähes 150 vuotta sitten, että ”ihmisyyttä ei voi jakaa”. Kukaan ei voi päättää, että toisen oikeus olla ihminen on toisen oikeutta arvokkaampi. Lasten ja aikuisten on voitava rakentaa elämänsä arvokkuuden, vapauden, tasavertaisuuden ja oikeuden ihanteille. Nämä arvot koskevat kaikkia ihmisiä, kaikissa tilanteissa. Ihmisoikeudet ovat sitovia ja jakamattomia.

Mutta – joidenkin ihmisten teot näyttävät olevan ihmisoikeuksien kanssa ristiriidassa. Nyt keskustellaan esimerkiksi elokuva-alalla ja kouluissa tapahtuneista ihmisyyteen kohdistuneista loukkauksista. Anteeksipyyntöjäkin on kuultu julkisuudessa. Katumusta on ilmennyt mutta ei tekojen suhteen vaan sen suhteen, että toinen ihminen on kokenut oman käytöksen loukkaavana tai että kommunikaatio ei ole toiminut tai toinen on ymmärtänyt väärin tai tekijä ei ole ymmärtänyt loukkaavansa toista.

Opettajan työllä on äärimmäisen merkittäviä yhteiskunnallisia vaikutuksia, ja opettajien tulee toimia työssään korkeaa ammattietiikkaa noudattaen ja niin, että yhteiskunta voi luottaa opettajien toimivan eettisesti myös vaikeissa tilanteissa. (Ks. Opettajan ammattietiikka ja eettiset periaatteet, OAJ). Onneksi opettajan ei tarvitse eikä pidä toimia yksin! On luotava uudenlaista toimintakulttuuria ja erilaisia verkostoja, jotta opettajat selviävät nykypäivän haasteista.

Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti 12.3.2015 vaativan erityisen tuen kehittämisryhmän. Ryhmälle annettiin tehtäväksi sairaalaopetusyksiköiden, kuntien ja kuntayhtymien sekä yksityisten laitosten ja erityiskoulujen (Elmeri-koulut) tarjoaman opetuksen ja koulunkäynnin tuen kehittäminen. Työryhmä antaa raportissaan useita kehittämis ehdotuksia. (http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80629/OKM_34_2017.pdf)

Kehittämis ehdotusten toteuttaminen on nyt alkanut: valtakuntaan ollaan Opetushallituksen, opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Oppimis- ja ohjauskeskus Valterin johdolla perustamassa Vaativan erityisen

tuen ohjaus- ja palveluverkostoa eli VIP-verkostoa. Verkosto muodostuu viidestä yhteistyöalueesta, ja kehittämistoiminnan tavoitteena on yhdistää ja syventää varhaiskasvatuksen, esi-, perus- ja lisäopetuksen vaativan erityisen tuen osaamista. Tavoitteena on vastata joustavasti ja monipuolisesti oppilaiden ja heidän opettajiensa tarpeisiin heidän omissa toimintaympäristöissään. Ennaltaehkäisevä työote on tulevaisuuden tavoite.

Jäädään mielenkiinnolla odottelemaan!

Elina Kontu

FT, dosentti

Kasvatustieteiden kandiohjelman johtaja

Helsingin yliopisto